



Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union



Kunst en mensen met een handicap – coöperatief
digitaal werken voor inclusie tijdens de pandemie

Geschreven door: Roger Schmidtchen, Matthias Piel, Paul Littinski, Veronika Pataki, Stefanie Trzecinski, Anika Hirsekorn, Ivett Mityók-Pálfalvi, Aleksandra Stojanovska

Beoordeeld door: Ivett Mityók-Pálfalvi
Datum: 17.01.2023



The sole responsibility of this publication lies with the author. The European Union is not responsible for any use that may be made of the information contained therein.



Creative Commons Copyright,2021, Attribution-ShareAlike 4.0 International Licence, BY-SA. You are free to share, and adapt this material under the terms of the authors' Creative Commons Licence.



Inhoud

1. Inleiding.....	5
1.1 Inclusie en de Rechten van Mensen met Beperkingen.....	6
1.2 Algemene beschrijving van de bedrijfs- en werkgelegenheidssituatie van de kunst- en cultuurindustrie tijdens de pandemie in Europa.....	8
2. Educatie en Counseling	10
2.1 Best-Practice Analyse van bestaande opleidingen voor mensen met een handicap in kunst- en cultuuractiviteiten en opleidingsmethoden	10
2.2 Betrokkenheid van peergroups	13
2.3 Definitie en hoofddoelstellingen van een opleiding voor mensen met een handicap in kunst en cultuur in het algemeen en als gemengd leer-/opleidingsconcept, de uitvoering van een dergelijke structuur in verschillende vormen in de deelnemende landen.....	14
3. Kunst- en cultuursector tijdens en na de pandemie	19
3.1 Hoe de FairShares-beginselen van coöperatief ondernemen aan te passen	19
3.2 Inclusie en betrokkenheid van gesegregeerde groepen	21
4 Marketing Plan	23
4.1 Definitie en totstandbrenging van marketingproducten/diensten	23
4.2 Marketingstrategie voor de integratie en de rechten van mensen met een handicap, vooral tijdens de pandemie, in culturele activiteiten	24
5. Leerervaringen en praktijkrapport.....	26
5.1 Organisatie en structuur	27
5.2 Geleerde lessen.....	29
6. Exploitatie en Mainstreaming	31



Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union



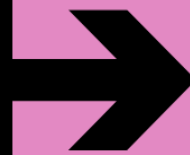
6.1 De transnationale uitwisseling en aanpak: voordelen; interculturele samenwerking; onderzoek naar interculturele verschillen en overeenkomsten.....	31
6.2 Blended learning, ervaringen transnationaal delen.....	32
6.3 Gender en strategie voor toegankelijkheid	34

ARTcoWORKers

Methodologie



**KORTE
VERSIE**



1. INLEIDING



1. Inleiding

De projectnaam ARTcoWORKers betekent:

‘Kunst en mensen met een handicap - coöperatief digitaal werken aan inclusie tijdens de pandemie’.

Deze korte versie van de methodologie geeft een theoretische achtergrond over hoe het ARTcoWORKers-project inclusie en de gelijkwaardige betrokkenheid van mensen met een handicap en kunstenaars als deskundigen in hun eigen belang tijdens een pandemie bevordert. Lees voor meer informatie de volledige versie van de methodologie (alleen beschikbaar in het Engels).

Vijf partners uit 4 Europese landen, Duitsland, Hongarije, Noord-Macedonië en Nederland, hebben samengewerkt bij de ontwikkeling en implementatie van deze methodologie. Onder leiding van de Duitse partner, VSBI, hebben de partners de opleidingsbehoeften, mogelijkheden en vereisten geïdentificeerd voor de ontwikkeling en uitvoering van een succesvolle opleiding voor kunstenaars/cultureel werkers voor mensen met een handicap om hun creativiteit en vaardigheden voor bewustmaking en onderwijs over sociale integratie, de rechten van mensen met een handicap en tegen isolement en eenzaamheid te bevorderen.

Veel mensen met een handicap zaten tijdens de eerste golven van de pandemie thuis vast, of erger nog, met name in inrichtingen voor mensen met een handicap, soms maandenlang praktisch geïsoleerd en opgesloten, in strijd met hun recht op zelfbeschikking. Dit leidde tot angsten, depressies en een stap terug in de tijd van zorg en externe controle.

Kunstenaars werden praktisch belemmerd in de uitoefening van hun beroep, en hoewel zij hun theaters konden betreden, kon het publiek dat niet. Vooral onafhankelijke kunstenaars en kleinere theaters werden hierdoor in hun bestaan bedreigd.



Deze verkorte 'ARTcoWORKers'-methodologie is een methode en een leerprogramma ontwikkeld waarin kunstenaars en mensen met een handicap gezamenlijk op een inclusieve manier en op een artistieke manier omgaan met deze angsten over hun situatie, de schendingen van rechten en hun wensen en hoop voor de tijd tijdens en de bewustwording na de pandemie.

De bijlagen met verschillende werkdocumenten, rapporten en resultaten van de vragenlijsten zijn alleen beschikbaar in de volledige Engelse versie.

Met vriendelijke groet,

The ARTcoWORKers Team

1.1 Inclusie en de Rechten van Mensen met Beperkingen

Inclusie is een term die de laatste jaren steeds belangrijker is geworden op verschillende gebieden, zoals onderwijs, bedrijfsleven en sociaal beleid. Het verwijst naar de praktijk van het creëren van een gastvrije en veilige omgeving die diversiteit in al haar vormen omarmt en waardeert, inclusief leeftijd, geslacht, etniciteit, ras, religie, seksualiteit, vermogen en sociaal-economische status. Inclusie probeert een cultuur te bevorderen waarin verschillen worden gerespecteerd en gehuldigd, terwijl de systematische barrières die gemarginaliseerde individuen en groepen ervan weerhouden volledig deel te nemen aan de samenleving worden erkend en aangepakt.

Inclusie is de praktijk van het creëren van een omgeving waarin iedereen zich gewaardeerd, gerespecteerd en ondersteund voelt, ongeacht hun verschillen. Het is een proces van erkenning en omarming van diversiteit en het opbouwen van een gevoel van saamhorigheid voor alle leden van een groep, organisatie of gemeenschap. Inclusie omvat het creëren van een cultuur van gelijkheid en sociale rechtvaardigheid die gelijkheid en eerlijkheid bevordert voor alle individuen, ongeacht hun achtergrond, identiteit of mogelijkheden.

Er zijn verschillende fundamentele principes van inclusie. Het eerste principe is respect voor diversiteit. Dit houdt in dat de verschillen tussen mensen worden



erkend en gewaardeerd, waaronder verschillen in ras, etniciteit, geslacht, seksualiteit, leeftijd, capaciteiten en sociaaleconomische status. Het tweede principe is gelijke kansen. Dit houdt in dat iedereen gelijke kansen krijgt om volledig deel te nemen aan alle aspecten van de samenleving, ongeacht zijn achtergrond of identiteit. Het derde principe is sociale rechtvaardigheid. Dit houdt in dat eerlijkheid en billijkheid op alle gebieden van de samenleving, waaronder onderwijs, werkgelegenheid en het rechtssysteem, moeten worden bevorderd.

Maar inclusie is niet alleen een morele verplichting; het is ook een wettelijke vereiste. Veel landen hebben wetten die de rechten beschermen van personen met een handicap, vrouwen, etnische en raciale minderheden en andere gemarginaliseerde groepen. Deze wetten vereisen dat openbare instellingen en particuliere organisaties maatregelen nemen om ervoor te zorgen dat iedereen gelijke kansen heeft om volledig deel te nemen aan alle aspecten van de samenleving. Ondanks het belang en ook de wettelijke vereisten, kan het bereiken van integratie een uitdaging zijn, en moeten er veel hindernissen worden overwonnen. Deze belemmeringen kunnen structureel zijn, zoals discriminatie, vooroordelen of systemische ongelijkheden, of ze kunnen attitudineel zijn, zoals stereotypen of onbewuste vooroordelen. Het overwinnen van deze barrières vereist een aanhoudende inspanning van individuen, organisaties en beleidsmakers, evenals de bereidheid om te luisteren, te leren en samen te werken vanuit verschillende perspectieven en ervaringen.

Kortom, inclusie is een fundamenteel beginsel dat eerlijkheid, gelijkheid en sociale rechtvaardigheid bevordert. Het gaat erom een omgeving te creëren waarin iedereen zich gewaardeerd, gerespecteerd en gesteund voelt, ongeacht zijn of haar verschillen. Inclusie is niet alleen een morele verplichting; het is ook een wettelijke vereiste. Het vereist inspanning en inzet van alle leden van de samenleving om een cultuur te creëren waarin diversiteit wordt omarmd en waarin iedereen zich thuis voelt.



1.2 Algemene beschrijving van de bedrijfs- en werkgelegenheidssituatie van de kunst- en cultuurindustrie tijdens de pandemie in Europa

COVID-19 heeft reeds een dramatisch effect gehad op de culturele en creatieve sectoren, door de annulering van engagements en voorstellingen, de sluiting van zalen, tentoonstellingen en festivals, met catastrofale economische, sociale, culturele en menselijke gevolgen. De pandemie heeft op zeer intense wijze zowel de intrinsieke waarde als de kwetsbaarheid van de culturele sector aan het licht gebracht.

Hoe lang duurde het, toen de pandemie eenmaal hard toesloeg, voordat de burgers aan kunst begonnen te denken en de behoefte begonnen te voelen om kunst te consumeren? Wanneer ging u voor het eerst naar het theater, naar een concert of naar de bioscoop nadat er sociale afstandsmaatregelen waren genomen? Wie is de schuldige, het theater dat alle artiesten moest laten gaan en het repertoire moest sluiten of het publiek dat nooit durfde te vragen wanneer het theater weer open zou zijn?

Het grootste probleem voor artiesten was het gebrek aan mogelijkheden om op te treden. Daardoor verloren zij een belangrijke inkomstenstroom of verloren zij hun publiek. In Hongarije bijvoorbeeld raakten artiesten en het publiek relatief snel gewend aan online evenementen. Daardoor is het publiek echter verwend en is het moeilijk om hen weer persoonlijk aanwezig te krijgen. In de meeste EU-landen was de volgorde van inenting dezelfde: kunstenaars werden niet als prioritaire groep aangemerkt en werden ingeënt naargelang van hun leeftijdsgroep. In Noord-Macedonië kregen zelfs mensen met een handicap geen voorrang, omdat hun medische toestand niet als chronisch werd beschouwd.

Het feit dat de situatie voor en tijdens de epidemie voor culturele werkers met een handicap niet significant verschilt, bewijst dat er in het begin niet veel structuur is, pandemie of niet. De grootste behoefte is de uitvoering en ondersteuning van inclusieve artistieke projecten, informatie voor mensen met een handicap en toegankelijkheid in heel Europa.

ARTcoWORKers

Methodologie



**KORTE
VERSIE**



2. EDUCATIE EN COUNSELING



2. Educatie en Counseling

2.1 Best-Practice Analyse van bestaande opleidingen voor mensen met een handicap in kunst- en cultuuractiviteiten en opleidingsmethoden

De verzamelde 'best practices' tonen goed de kenmerken van het ARTcoWORKers project, gerelateerd aan peer-counseling en de Samenwerking en Training van Kunst en Cultuur. Elke partner heeft drie 'best practices' uit zijn eigen land meegebracht met een analyse van de bestaande trainingen en trainingsmethoden voor mensen met een handicap in kunst- en culturele activiteiten. Er worden eenvoudige en consistente beschrijvingen gebruikt op basis van de volgende categorieën: peer-counseling, kunst- en cultuurtraining met mensen met een handicap, kunst- en cultuursamenwerking met mensen met een handicap, inclusieve e-learning tools en divers.

De belangrijkste activiteiten van de projecten zijn gericht op mensen in de marge van de samenleving. Alle activiteiten dragen bij aan het delen van kennis online en/of offline en ze laten iedereen plezier maken. Hierbij is inclusie zowel een middel als een doel. Daarnaast is het hoofddoel sociale sensibilisering en het opbouwen van een meer open en inclusieve gemeenschap. De doelgroep is dus de hele samenleving. Alle praktijken bevatten effectief de les dat mensen met een handicap gelijkwaardige leden van de samenleving zijn.

Dit wordt bereikt door persoonlijke dialogen en gezamenlijke acties die ook helpen netwerken op te bouwen en activisten, intellectuelen, kunstenaars, burgers en instellingen met elkaar in contact te brengen. De relevantie van deze praktijken is vergelijkbaar tussen de landen: mensen nieuwe motivatie geven om de verschillende barrières te overwinnen. De opmerkingen en ondersteunende modellen zijn zeer relevant voor het thema opleiding en leeruitdaging en voor sociale integratie. Het verbinden van kunstenaars, mensen met een handicap en het publiek of het



uitnodigen van bekende mensen als schaduwdeelnemers tijdens het project kan mensen met een handicap helpen om het gesprek over inclusie dichterbij de leden van de samenleving te brengen.

De haalbaarheid blijkt meestal tijdens de projecten, waar deelnemers nieuwe kracht en mogelijke manieren kunnen vinden om hun strijd te overwinnen. Met de hulp van hun leeftijdsgenoten leren ze en begrijpen ze dat ze er niet alleen voor staan, dat ze elkaar kunnen helpen en dat er zo zelfs vriendschappen kunnen ontstaan.

Bovendien kunnen gezonde kunstenaars ervaren hoe het is om samen te werken met gehandicapte kunstenaars en kunnen andere deelnemers een glimp opvangen van een andere wereld. Dit blijkt bijvoorbeeld uit de Hongaarse Dag van het Barrière vrij Toerisme, waar het grote aantal vrijwilligers en volgers, de commentaren en de gepubliceerde pers aantonen dat het doel goed is bereikt.

Wat betreft de categorieën van beste praktijken die belangrijk zijn voor het huidige project, is het vermeldenswaard dat 'peer-counseling' de boodschap 'samen staan we sterker' uitdraagt. Een gedeelde ervaring draagt bij tot een grotere stabiliteit van de geest.

Het Hongaarse MaCsek, Mill en Workshop House kunnen in deze categorie worden genoemd. In 2020 werd een inclusief toneelstuk opgevoerd met als thema de langdurige institutionele sluiting en dus volledige isolatie van mensen met een handicap onder Covid. Deze toneelstukken worden geregisseerd door valide en ook gehandicapte amateuracteurs.

Het Holland Dance Festival en Stopgap Dance Company hebben een gratis online Teacher Training Course die behoort tot de categorie 'kunst- en cultuurtraining met mensen met een beperking'. Zij creëren gelijke kansen voor gehandicapte artiesten en ontwikkelen zo een meer diverse en toegankelijke dansscene.

Het Duitse project Zurück ins Leben! (Back to Life!) valt onder dezelfde categorie. Met verschillende kunstworkshops en peer-activiteiten geeft het iedereen



die is uitgesloten een nieuw doel door middel van kunstuiting en helpt zo hun eigen creativiteit en eigenwaarde te ontwikkelen.

Er zijn maar weinig projecten gerapporteerd die e-leermiddelen vertegenwoordigen. Ons huidige doel met de ARTcoWORKers-groep is het creëren van blended learning-inhoud en 'inclusieve e-learningtools'. Wat blended learning betreft, moet aandacht worden besteed aan het feit dat de e-learning interface veel toegankelijke nuttige kennis moet bevatten en een online dialoog en de aanwezigheid van een leerbegeleider mogelijk moet maken. Op basis van feedback is dit systeem in veel gevallen nog niet volledig ontwikkeld.

Constructief leren, coöperatief leren en peer learning zouden de kracht van de opleiding moeten zijn. De verzamelde best practices maken duidelijk dat er behoefte is aan samenwerking om effectief van elkaar te leren. Volgens de opgedane ervaring moet elke gelegenheid worden aangegrepen om netwerken, steun en samenwerkingsverbanden met andere organisaties te verkrijgen. Het is belangrijk om samen te werken met partners uit een inclusieve culturele sector die de diversiteit van de samenleving vertegenwoordigt.

Het straatmagazine Face to Face, dat het model van sociaal ondernemerschap promoot, is een goed voorbeeld uit Macedonië. De Nederlandse online inclusieve kaart die activiteiten en cultureel aanbod in Nederland op het gebied van inclusieve podiumkunsten toont, kan ook helpen om belanghebbenden en vrijwilligers met elkaar in contact te brengen. Online aanwezigheid is een van de sleutels tot duurzaamheid van projecten. Daarnaast moeten er evenementen worden georganiseerd voor mensen met een handicap en valide mensen samen. Het verbinden van kunstenaars, mensen met een handicap en het publiek kan leiden tot nieuwe uitdagingen en nieuwe ervaringen voor iedereen.



2.2 Betrokkenheid van peergroups

De betrokkenheid van peergroups bij het project is essentieel. Het doel is om kunst en handicap met elkaar in verband te brengen, maar er zijn veel zeer getalenteerde kunstenaars met een handicap werkzaam in de partnerlanden.

Tijdens het project is het belangrijk een kunstvorm te kiezen waarmee de meeste soorten handicaps en op de meeste manieren kunnen worden verbonden. Het was een gezamenlijke beslissing van de mensen met een handicap die bij het begin van het project betrokken waren om te kiezen voor schaduwspel, waarvan de eenvoudigste manier door alle mensen met een handicap kan worden gevolgd.

Een project dat betrekking heeft op personen met een handicap kan niet als relevant worden beschouwd als het niet samen met personen met een handicap wordt vormgegeven, ontwikkeld en afgerond. In dit project was inclusie van het grootste belang, d.w.z. dat geen enkele mogelijke groep mensen met een handicap mocht worden uitgesloten van deelname. Dit alles is alleen mogelijk door mensen met een handicap vanaf het begin bij het project te betrekken, die met hun ideeën of later als focusgroepen bijdragen aan het welslagen van het project.

Tijdens de ontwikkeling van het project is het belangrijk dat de betrokken mensen met een handicap elkaar kunnen helpen om deel te nemen. Stel een voorbeeld binnen het project en tijdens verspreiding buiten het project voor mensen met een beperking als peergroup over hoe zich te verhouden tot kunst. Wat zijn de effecten en resultaten van het verbinden met kunst als persoon met een beperking, welke resultaten kunnen bereikt worden, wat zijn de ontwikkelingsmogelijkheden.



2.3 Definitie en hoofddoelstellingen van een opleiding voor mensen met een handicap in kunst en cultuur in het algemeen en als gemengd leer-/opleidingsconcept, de uitvoering van een dergelijke structuur in verschillende vormen in de deelnemende landen

DEFINITIE

Muziek, dans, beeldende kunst, drama of theater hebben een sterke therapeutische waarde voor mensen met een handicap en verbeteren de motorische en cognitieve functie en de levenskwaliteit. Het draagt bij tot algemeen welzijn en vergroot het zelfvertrouwen. Al deze aspecten zijn nog belangrijker in tijden van pandemie, wanneer sociale afstand en gebrek aan fysieke contacten leiden tot afzondering en depressie.

Mensen met een handicap zijn zeker niet beperkt tot passieve toeschouwers en consumenten van kunst en cultuur; integendeel, zij hebben het recht, de vrijheid, de capaciteit en de wil om te creëren voor een breed publiek. Kunstenaar zijn betekent zeer gevoelig zijn, een sterke verbeelding hebben en manieren vinden om boodschappen over te brengen via artistieke vormen, en heeft niets te maken met gezond zijn.

Kunstenaars en culturele werkers worstelen nog steeds om te herstellen van een grote beroering met de pandemie, de sector kan te maken hebben gehad met een ernstige talentvlucht en staat niet meer open voor gemarginaliseerde groepen, het is een uitdaging om te verwachten dat cultuur en de kunsten gedijen en oplossingen bieden voor economische en sociale ontwikkeling zonder nieuwe ideeën aan te dragen.

Het creëren van een training die mensen met een handicap leert dat kunst en cultuur een zeer tastbare carrière is, is een zeer belangrijke stap die bijdraagt aan inclusie en toegang tot gelijke kansen in alle segmenten van het moderne leven. Een dergelijke training zal hen niet alleen toerusten om gelijke rechten en zelfbeschikking in het algemeen op te eisen. De training is gepland en uitgevoerd door een



internationaal consortium van partners met verschillende achtergronden op het gebied van mindervaliditeit en culturele industrieën, waardoor grensoverschrijdende en sectoroverschrijdende samenwerking mogelijk is gemaakt en wat ervoor zorgde dat Europese waarden en verplichtingen op de agenda zijn afgestemd. De samenwerking tussen organisaties voor volwassenenonderwijs en het kunst- en cultuurbedrijfsleven zal leiden tot versterking van de creativiteit in het niet-formele en formele onderwijs. In beide sectoren worden nieuwe vaardigheden en competenties gecreëerd.

HOOFDDOELLEN

Zulke training heeft de volgende doelen:

1. De toegang tot cultuur voor personen met een handicap verbeteren en hen de instrumenten, vaardigheden, kennis en mentaliteit verschaffen om actieve deelnemers aan het artistieke leven te worden.
2. Een veilige ruimte bieden voor de uitwisseling van verschillende meningen en ervaringen over het thema handicap in kunst en cultuur tussen deelnemers uit verschillende landen.
3. De deelnemers begeleiden, coachen en ondersteunen om multiplicators te worden, waardoor het effect toeneemt.
4. Op maat gesneden curriculum voor de opleiding opstellen, toezicht houden op de uitvoering en optimaliseren op basis van de evaluatie bevindingen en -resultaten.
5. Ruimte bieden voor creatieve verkenning en artistieke expressie in een inclusieve omgeving.
6. Zelfbewustzijn en motivatie vergroten en het netwerk van gelijkgestemden onder mensen met een handicap en kunstenaars zinvol uitbreiden.
7. Bijdragen tot het creëren van nieuwe vaardigheden bij individuen en organisaties in kunst en cultuur, volwassenenonderwijs en handicaps.



BLENDED LEARNING/TRAINING

We kunnen duidelijk stellen dat de huidige revolutie van methoden en digitale hulpmiddelen in blended learning is geïnspireerd op de gevolgen van de pandemie. Een van de hoogste prioriteiten was hoe de onderwijscurricula weer op de rails te krijgen en te houden tijdens sociale afstand en isolatie. Of we er als samenleving in geslaagd zijn een uitdaging van zo'n grote omvang het hoofd te bieden, moet de toekomst uitwijzen. Maar wat hier en nu gebeurt, tijdens en binnenkort na de pandemie, is de kwestie van de integratie van mensen met een handicap in die processen.

Blended learning is waarschijnlijk het meest geschikte concept voor mensen met een handicap die de wereld van kunst en cultuur betreden.

1. Ruimte geven aan een verscheidenheid van methoden en instrumenten om te oefenen, zodat op de juiste manier aan ieders behoeften wordt voldaan. Het combineren van instructiemethoden van formeel onderwijs met niet-formele methoden, zoals feitelijke activiteiten. Leren door te doen geeft de deelnemer een volledig beeld van de werkelijke 'on-the-job' uitdagingen, een nauwkeuriger timing voor iets dat gedaan moet worden. Er wordt een harmonieuzer leereffect bereikt, waarbij elke deelnemer de taak dichter bij het beste van zijn unieke mogelijkheden brengt. Wat volgens de dagelijkse sociale normen van die deelnemer een persoon met een handicap lijkt te maken, wordt nu zijn expressiemiddel in een andere vorm.
2. De combinatie van face-to-face en online activiteiten maakt een zekere vrijheid in het leerritme mogelijk, inhoud wordt op veel meer verschillende manieren gepresenteerd zodat alle leerstijlen evenveel aan bod komen. Online activiteiten zijn, vooral tijdens de pandemie, de veiligste manier van communicatie en interactie met leeftijdsgenoten geworden. Het zou dus niet onlogisch zijn om te zeggen dat digitale hulpmiddelen die bij blended learning worden gebruikt, sociale integratie en zelfrepresentatie in de online ruimte stimuleren en de meer stille mensen een stem geven. Afstandsonderwijs



verruimt ook de toegang tot wereldwijde mogelijkheden en biedt meer ruimte voor meer mobiliteit van mensen met een handicap en sterkere netwerken met hun leeftijdsgenoten wereldwijd.

3. Blended learning biedt ruimte voor sector- en grensoverschrijdende samenwerking. Dit is van immens belang voor organisaties die op beide terreinen werkzaam zijn, aangezien de onderwerpen die in een dergelijke opleiding aan bod komen, op zijn zachtst gezegd niet eenvoudig zijn.
4. Blended learning-concepten zijn per definitie toegesneden op de specifieke behoeften van het publiek en bieden meer eigenaarschap en erkenning voor de door de deelnemers bereikte resultaten. Het maakt ook self-pacing mogelijk tijdens het verwerven van nieuwe modules. De tijdlijn is meer uitgerekt en biedt voldoende ruimte voor debriefing, het schrijven van leerdagboeken, het doen van aanvullend onderzoek en het dieper duiken in bepaalde specifieke interessegebieden.

ARTcoWORKers

Methodologie



**KORTE
VERSIE**



**3. KUNST- EN CULTUURSECTOR TIJDENS EN NA DE
PANDEMIE**



3. Kunst- en cultuursector tijdens en na de pandemie

3.1 Hoe de FairShares-beginselen van coöperatief ondernemen aan te passen

Waarden en beginselen: beschrijving en uitwerking van ethische waarden en beginselen in het project:

Het FairShares Model

Het FairShares Model biedt een unieke multi-stakeholder aanpak door de integratie van ondernemers (oprichters), producenten (arbeidskrachten), consumenten (gebruikers) en financiële ondersteuners (investeerders) met behulp van Creative Commons Licenties om de intellectuele eigendom van de leden te beheren en de realisatie van een idee te regelen. Het stelt je in staat om ondernemingen, coöperaties, verenigingen en partnerschappen te (her)ontwerpen om de oprichters van ondernemingen, de leden van de arbeidskrachten en de gebruikers/klanten, alsook de investeerders volledig te erkennen en te belonen. Door dit te doen, erkent u dat rijkdom wordt gegenereerd door degenen die in uw idee investeren met behulp van hun eigen natuurlijke, menselijke, sociale, intellectuele, geproduceerde en financiële rijkdom, en door rentmeesterschap. Het coördineren van rijkdom creëert belangrijke kansen om menselijke vaardigheden en capaciteiten te verbeteren die relaties opbouwen waarbinnen mensen ideeën kunnen genereren en delen om de creatie van goederen en diensten te katalyseren die voldoen aan menselijke, maatschappelijke en milieubehoeften.

Wat zijn de waarden en principes van FairShares?

FairShares wil hotspots uitbouwen volgens de principes van gelijke samenwerking tussen oprichters, werknemers, gebruikers en investeerders. Daarbij worden klantgerichte initiatieven gekoppeld aan duurzame ontwikkelingsdoelstellingen enerzijds en sociale inclusie anderzijds. Burgers kunnen



samen met experts sociale innovaties en sociale/blauwe ondernemingen initiëren en organiseren die problemen in hun werk- en leefomgeving willen aanpakken.

Centraal in dit proces binnen het FairShares Model staan vijf waarden en beginselen (het delen van welvaart, een sociaal doel, sociaaldemocratisch eigendom, ethische toetsing van de productie en de aangeboden diensten, en ethische toetsing van de detailhandel en de consumptie).

Dit proces kan worden begeleid door de leer- en ontwikkelingsmethoden van FairShares en de FairShares Planner. Idealiter kunnen de lokale discussies en beraadslagingen, evenals de uiteindelijke antwoorden en/of procedures die daaruit voortvloeien, worden gedocumenteerd. Dit is waar het FairShares Platform in zijn geheel om de hoek komt kijken, samen met de FairShares methode om uw eigen FairShares 'Canvass' te bouwen om met uw stakeholders uit te werken hoe de onderneming te besturen.

Aanpassingen van het FairShares Model voor artistieke en culturele organisaties

Het doel van FairShares Model, namelijk alle belanghebbenden een gelijke en enigszins democratische stem geven en hen tot aandeelhouders maken, staat niet per definitie ver af van de kunst en haar kernbeginselen. Terwijl in FairShares Model het belang van elke aandeelhouder vrij precies en definitief is, is dat in de kunst een uitdaging, maar niet onmogelijk. Als je rekening houdt met alle randvoorwaarden voor kunst, in welke vorm dan ook, dan kunnen we de FairShares Model zeker toepassen, met enkele aanpassingen en wijzigingen.

Het belang om dit te doen is ook heel belangrijk. Een enigszins gelijke stem geven en bewuste deelname van alle belanghebbenden bij kunst mogelijk maken, zou een revolutie kunnen betekenen in de manier waarop sommige culturele organisaties werken. Zij zouden zich meer algemeen bewust worden van de behoeften van hun gastkunstenaars en hun publiek.



3.2 Inclusie en betrokkenheid van gesegregeerde groepen

Inclusie moet een van de belangrijkste elementen van het project en de belangrijkste boodschap aan de samenleving zijn. Het is niet de bedoeling een afgescheiden cultuursegment voor mensen met een handicap te creëren.

Eenzijds willen mensen met een handicap op dezelfde manier deelnemen aan het ALGEMENE culturele leven. Anderzijds heeft de samenleving van mensen zonder handicap begrip voor de behoeften van mensen met een handicap wanneer zij samen deelnemen aan het maatschappelijk leven, met inbegrip van het culturele leven. Het is belangrijk erop te wijzen dat mensen met een handicap hun eigen belangen het best kennen. Hun gelijkwaardige betrokkenheid is dus essentieel.

Raadpleeg in alle gevallen de betrokken doelgroep en vraag hen suggesties en oplossingen uit te proberen!

De gezamenlijke evaluatie met de deelnemers van elk evenement en de daarop gebaseerde verbetering en ontwikkeling mogen niet ontbreken.

Voorbeeld van een vragenlijst voor de organisatie van evenementen voor iedereen:

<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSc5SLeC2MI1ZIrB2vTfJBUscmwgcBuKqGjgYHYHMxFWw6ffw/viewform>

ARTcoWORKers

Methodologie



**KORTE
VERSIE**



4. MARKETINGPLAN



4. Marketing Plan

4.1 Definitie en totstandbrenging van marketingproducten/diensten

Identificatie van de doelgroepen van het project:

direct

- mensen met een handicap
- kunstenaars met een handicap(peer)
- kunstenaars
- co-partners

indirect

- lokale bevolking
- internationale bevolking
- pers
- besluitvormers
- multiplicator belanghebbenden
- supporters

De mogelijkheden en behoeften van elke doelgroep in verband met het project:

Voor mensen met een handicap is dit een kans om nuttige activiteiten te verrichten en betrokken te raken bij sociale processen. Zichtbaarheid in de eerste plaats. Daarom moet marketing ook in die richting gaan, door hen zoveel mogelijk bij de communicatie te betrekken en hun zoveel mogelijk ruimte voor participatie te geven.

Voor kunstenaars met een handicap is er naast zichtbaarheid een enorme kans op werk. De taak van marketing is daarom ook een schakel te zijn tussen werkgevers en werknemers op de kunstmarkt.



Voor kunstenaars moet marketing een nieuwe wereld laten zien. Tot nu toe werden mensen met een handicap niet beschouwd als een doelgroep om bij betrokken te worden. Zij moeten bewust worden gemaakt van een maatschappij met mensen met een handicap, als publiek en als werknemers.

Co-partners zijn andere organisaties voor mensen met een handicap, NGO's en publieke organisaties. Iedereen die verbonden kan worden met het thema kunst en handicap. Hier is het de taak van marketing om het bewustzijn te vergroten en informatie te verstrekken via zoveel mogelijk kanalen.

Indirect moeten we de hele samenleving informeren. Onze belangrijkste taak hier is iets te laten zien waar mensen nog niet eerder aan gedacht hebben. De nieuwigheid is het sleutelwoord! Iets dat bestaat, maar waar ze niet aan gedacht hebben. Dat is de relatie tussen handicap en kunst.

Kunst als een grote expressie, nieuwigheid in de kunst, kansen op werk in de kunstindustrie. De online media, de pers en multiplicator evenementen spelen hier een zeer belangrijke rol in de marketing. Ze worden gebruikt om supporters en besluitvormers te bereiken.

Motto/slogan: *'Kunst heeft je nodig zoals je bent!'*

4.2 Marketingstrategie voor de integratie en de rechten van mensen met een handicap, vooral tijdens de pandemie, in culturele activiteiten

Het centrale element van onze marketingstrategie moet het tonen van een nieuwigheid zijn. Iets waaraan de twee sectoren – de kunstenaars en mensen met een handicap – nog niet eerder hebben gedacht. Met andere woorden, de onderlinge verbinding van deze twee sectoren, die in veel opzichten eenvoudige maar grote mogelijkheden biedt, vooral in bijzondere situaties zoals een epidemische situatie.



De fundamentele richtingen van de marketingstrategie zijn de sociaal gevoelige mensen die in de kunst werken, zodat ze betrokken kunnen worden, en mensen met een handicap die geïnteresseerd zijn in kunst, of tot nu toe geen zelfexpressieve weg hebben kunnen vinden.

De marketingstrategie moet erop gericht zijn om met het ARTcoWORKers-project de weg te wijzen die

- mensen met een grote verscheidenheid aan handicaps erbij moet betrekken
- begrijpelijk is in elk land
- of zonder woorden, spraak en taal (taaltoegankelijkheid)
- een eenvoudige maar duidelijke uitdrukkingwijze voor mensen met een handicap, en een methode van aansluiting bij de maatschappij geeft (Kunst)
- de kunstindustrie nieuwe activiteiten, nieuwe doelgroepen, nieuwe werknemers en nieuwe omzetmogelijkheden laat zien

Bovendien moet het potentieel van de online-ruimte worden benut.

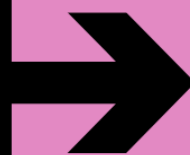
Dit alles wordt verenigd door het schaduwtheater, dat dit project op eigen wijze verder ontwikkelt.

ARTcoWORKers

Methodologie



**KORTE
VERSIE**



5. LEERERVARINGEN EN PRAKTIJKRAPPORT



5. Leerervaringen en praktijkrapport

5.1 Organisatie en structuur

Indeling van het opleidingsprogramma

Een opleidingsprogramma wordt gewoonlijk ontworpen met een specifieke dynamiek en ruimte in gedachten. De duur, inhoud en taken creëren een reeks verwachte resultaten, die kunnen worden gecontroleerd en gemeten. Bij het opzetten van een inclusieve training met creatieve resultaten kan het handig zijn om het planningsproces soepeler te laten verlopen. Er bestaat de misvatting dat juist omdat mensen met een handicap verschillende behoeften hebben, een trainingsprogramma voor hen een stabiele structuur moet bieden. Ja, alleen tot het punt waarop zij zich veilig voelen om te verkennen, ieder in zijn eigen tempo.

Daarom is een trainingsprogramma van 7 opeenvolgende dagen niet per definitie de standaardkeuze. De ARTcoWORKers Training Course bestaat uit 7 modules die in verschillende tijdschema's kunnen worden ondergebracht. Een curriculum dat bijvoorbeeld wekelijkse bijeenkomsten van 3-4 uur plant, geeft ruimte om het programma te laten ademen, het geleerde te laten bezinken en ondertussen wat thuisopdrachten te doen. Het geeft ook ruimte voor verder onderzoek door de deelnemers in hun eigen tempo en tijd, aangezien wat ongefaciliteerd zelfafhankelijk werk waarschijnlijk de interesse en actieve deelname aan sommige specifieke modules zal vergroten. En tenslotte biedt het ruimte voor netwerken en teambuilding buiten de 'programma'-uren, waardoor een groep verbonden en gemotiveerde deelnemers ontstaat, die bereid zijn een extra inspanning te leveren.

Selectie van deelnemers

Het verstandig kiezen van je doelgroep vergt aandacht vanaf het begin van de projectcreatie. Hun beschikbaarheid verandert, hun baan maakt hen tot kritische teamleden, hun belangstelling en motivatie om deel te nemen varieert, of ze



identificeren zich gewoon niet met uw opleidingsdoelstellingen. Uw doelgroep betrekken bij de totstandkoming van het project, zoals het instellen van een focusgroep of het hebben van een woordvoerder, kan een slimme zet zijn, maar bedenk wel dat dit een groot vertrouwen schept en met vertrouwen komen hogere verantwoordelijkheden. De kernvraag is: Hoe weet je of een persoon een passende deelnemer zal zijn, of niet? Welke aanpak u ook kiest, houd de volgende adviezen in gedachten bij het mobiliseren van een inclusief publiek voor een creatieve training:

- Je hebt geen zaal vol A-spelers nodig. Uw groep moet natuurlijk geselecteerd zijn, veelzijdig qua voorkennis en ervaring op alle niveaus. Zorg ervoor dat je geen potentiële leiders selecteert maar ook volgers!
- Afhankelijk van het type handicap waarmee u wilt werken, moet u een groep samenstellen die elkaars sterke en zwakke punten organisch aanvult.
- Zorg niet voor meerderheden in je groep, je neemt ofwel veel bestaande kleine teams op, of je neemt individuen op, waar niemand elkaar kent. Dit bepaalt de stimulerende spelletjes die je speelt, de voorbeelden die je in de training aan de orde stelt en tenslotte het multiplicatoreffect dat je kunt hebben.
- Denk bij de selectie aan de mogelijkheden voor groepswork, op basis van welke criteria u de groepsindelingen zou maken.

5.2 Geleerde lessen

De ARTcoWORKers Training, die gericht was op het betrekken van mensen met een handicap en kunstenaars door middel van Shadow Theater, leverde unieke lessen en inzichten op in de context van de COVID-19 pandemie. Hier zijn enkele van de belangrijkste lessen die de training in deze uitdagende tijd heeft opgeleverd:

1. **Veerkracht en vindingrijkheid:** De opleiding onderstreepte de veerkracht en vindingrijkheid van mensen met een handicap en kunstenaars. De deelnemers hebben zich aangepast aan de beperkingen van de pandemie door innovatieve oplossingen te vinden en gebruik te maken van de beschikbare middelen. Ze onderzochten



- nieuwe technieken, experimenteerden met verschillende materialen en pasten hun optredens creatief aan aan het virtuele medium, waarmee ze aantoonde dat ze in staat zijn uitdagingen te overwinnen en hun artistieke passies te blijven nastreven.
2. Emotionele steun en welzijn: De training benadrukte het belang van emotionele steun en het bevorderen van welzijn in een tijd van verhoogde stress en onzekerheid. Deelnemers met een handicap en kunstenaars vonden troost en comfort in het creatieve proces en de samenwerkingsomgeving. Deelname aan schaduwtheater bood een uitlaatklep voor zelfexpressie, emotionele ontlading en een gevoel van doelgerichtheid, wat bijdroeg aan het algehele mentale welzijn tijdens de pandemie.
 3. Belang van gemeenschap en verbondenheid: De training benadrukte de vitale rol van gemeenschap en verbinding in tijden van crisis. Deelnemers met een handicap en kunstenaars vormden een ondersteunende en begripvolle gemeenschap die aanmoediging, feedback en een gevoel van verbondenheid bood. De training bevorderde een samenwerkingsomgeving waarin deelnemers op elkaar konden leunen voor emotionele steun en inspiratie, wat het belang van menselijke verbondenheid in moeilijke tijden versterkte.

Tot slot toonde de ARTcoWORKers Training de veerkracht, het aanpassingsvermogen en de vindingrijkheid van de deelnemers. Het toonde de transformerende kracht van technologie bij het faciliteren van artistieke samenwerking en het vergroten van de toegankelijkheid. De training benadrukte het belang van emotionele steun, gemeenschap en verbinding om het welzijn in tijden van crisis te bevorderen. Uiteindelijk onderstreepte het de onwrikbare geest en creativiteit van personen met een handicap en kunstenaars, en bewees het dat kunst je nodig heeft zoals je bent.

ARTcoWORKers

Methodologie



**KORTE
VERSIE**



6. EXPLOITATIE EN MAINSTREAMING



6. Exploitatie en Mainstreaming

6.1 De transnationale uitwisseling en aanpak: voordelen; interculturele samenwerking; onderzoek naar interculturele verschillen en overeenkomsten.

Voordelen:

- De grote toepasbaarheid van het project is dat kunst in alle landen aanwezig en beschikbaar is.
- Kunst is een gemakkelijke manier om je uit te drukken tegenover allerlei soorten mensen.
- Via kunst is het mogelijk enerzijds betrokken te raken en anderzijds problemen op een gemakkelijk aanvaardbare manier voor te leggen.
- De kunstindustrie verkent een nieuw gebied voor zichzelf: mensen met een handicap. Deze extreem gevoelige mensen brengen nieuwe kleur in de Kunst, waardoor nieuwe soorten samenwerking ontstaan.

Interculturele samenwerking:

- De problemen zijn in alle landen vergelijkbaar: de behandeling van mensen met een handicap als een gesegregeerde groep en hun moeilijke deelname aan de samenleving. De kwetsbaarheid van de kunstindustrie, aangezien deze zeer gevoelig is voor veranderingen waardoor publiek verloren gaat. De ontdekking van nieuwe manieren om deze twee gebieden met elkaar te verbinden kan daarom in alle landen aanzienlijke vooruitgang opleveren.
- Op veel gebieden van de kunst is geen taal nodig, zodat het overal even begrijpelijk is, de betekenis ervan kan worden gebruikt.
- Kunst kan een zeer breed publiek en deelnemers bereiken.
- Een zeer belangrijk voordeel van het project is dat het ons voorbereidt op sociale situaties waarmee we nog niet eerder te maken hebben gehad. De



aanhoudende epidemische situatie, de vervreemding en afsluiting van mensen moesten nieuwe wegen openen, nieuwe interne waarden ontdekken. Het blijkt dat kunst gebruikt kan worden om reeds gesegegreerde groepen te bereiken, niet alleen in een epidemische situatie.

Onderzoek van interculturele verschillen en overeenkomsten:

- Verschillen kunnen worden gebruikt om lokale speciale behoeften te ontwikkelen (lokale kunst, lokale taal).
- Overeenkomsten brengen verschillende landen nog dichterbij elkaar, zodat het project zich verder kan ontwikkelen in een richting die we nu nog niet kunnen beoordelen.
- Het is ook gemakkelijk om met projectpartners samen te werken, juist vanwege deze overeenkomsten in alle landen.
- Daarom kunnen we in een goede sfeer in het project een breed scala aan partnerschappen en creatief werk uitvoeren. Dit voorspelt het voortbestaan en zelfs de verdere ontwikkeling van het project.

6.2 Blended learning, ervaringen transnationaal delen

Het doel van blended mobility (gemengde transnationale leer methode) is het samenbrengen van verschillende doelgroepen die bekend zijn met of geïnteresseerd zijn in het onderwerp, om netwerken te ontwikkelen en samenwerkingsverbanden te genereren.

Het blended mobility programma van ARTcoWORKers bestaat uit aspecten van afstandsonderwijs en een virtueel forum (Facebook) om een 5-daagse blended training in Hongarije/Pécs voor te bereiden.

De hoofddoelstellingen zijn:

- Samenwerking tussen de 2 doelgroepen (mensen met een handicap, kunstwerkers: niet alleen kunstenaars, maar ook degenen die werken op het gebied van kunst, en we verwelkomen ook kunstenaars met een handicap).



- Versterking van het eigenbelang van kunstenaars met een handicap. Kansen, ervaringen.
- De duurzaamheid van het ARTcoWORKers-project ontwikkelen: gezamenlijke activiteiten van de twee doelgroepen tot stand brengen en een internationaal coöperatief netwerk creëren.
- Het delen van ervaringen van de pilottraining en schaduw theaterstuk en het gebruiken van het ARTcoWORKers Platform.

In de praktijk vonden vier online bijeenkomsten plaats met ongeveer 2 tot 4 deelnemers van elke partner ter voorbereiding van ook de 5-daagse training in Pécs. Hoe meer geïnteresseerden de bijeenkomsten bijwoonden, hoe spannender het forum werd. We bespraken de onderwerpen, terwijl berichten over en weer gingen in de Facebookgroep, voorbeelden, ideeën, curiosa uit alle landen.

Hoe is het afgelopen?

Het is niet afgelopen, sterker nog, het is net begonnen!

Tijdens de vijfdaagse training en slotconferentie in Hongarije/Pécs eind maart werd de Facebook-groep een soort gemeenschapsruimte. Sindsdien deelt iedereen zijn ervaringen, foto's, links...

Van de eerste paar deelnemers telt de groep nu 27 internationale leden. De virtuele samenwerking is een echte gemeenschap geworden, die zal worden voortgezet, hopelijk ook met gerealiseerde samenwerkingen.

Het forum blijft ook na afloop van het project open, iedereen kan zich aansluiten als je geïnteresseerd bent in de mogelijkheden om kunst en handicap te verbinden, onontgonnen gebieden, nieuwe zakelijke ideeën! Link naar de groep:

[ARTcoWORKers virtueel forum | Facebook](#)



6.3 Gender en strategie voor toegankelijkheid

Kunst en handicap? In het project ARTcoWORKers treden kunstenaars en mensen met een handicap samen op. Hoewel toegankelijkheid en gender niet het hoofddoel van het project zijn, komen deze onderwerpen natuurlijk wel aan bod. Er zijn veel manieren om hulp te bieden aan mensen met de meest uiteenlopende behoeften en ze zijn niet allemaal even gemakkelijk te combineren.

Het belangrijkste is om een open geest te houden en samen met de betrokkenen naar oplossingen te zoeken. Zij zijn deskundigen in hun eigen situatie en ieder van hen weet precies wat hij of zij nodig heeft om hun omgeving te verbeteren of ergens toegang toe te krijgen.



Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union



<https://vsbi.eu/>
info@vsbi-online.de
<https://www.facebook.com/vsbi.merseburg/>



<http://www.peoplefirst.hu/>
info@peoplefirst.hu
<https://www.facebook.com/PeopleFirstHun/>



<https://kopfhandundfuss.de>
info@kopfhandundfuss.de
<https://www.facebook.com/KOPFHANDundFUSS>



<https://www.vitalped.com/>
vitalped.edu@gmail.com
<https://www.facebook.com/vitalped2018/>



<http://www.shadowsandclouds.org/>
shadowsandclouds.theater@gmail.com
<https://www.facebook.com/senkioblaci/>

De hoofdaanvrager en projectcoördinator is de Verein zur sozialen und beruflichen Integration e.V., VSBI (Duitsland). VSBI is opgericht in 2005 om mensen met een beperking te ondersteunen bij het verzekeren van hun onafhankelijke leven, inclusie en deelname aan het beroepsleven en de samenleving. VSBI is ook betrokken bij verschillende Europese Erasmus+ strategische partnerschappen op het gebied van inclusie. Op deze manier wil de vereniging netwerken en samenwerking op het gebied van inclusie op Europees niveau bevorderen en de inclusie van mensen met een beperking in alle geledingen van de samenleving versterken.

De Hongaarse Centrale Vereniging voor Sociale Acceptatie - People First Association in Pécs - helpt en ondersteunt het zelfstandig leven en het opkomen voor het eigen belang van mensen met een beperking op elk niveau, zoals alleen wonen, kwalificatie, werk, vrije tijd, hobby, toerisme. Tot de leden van de vereniging horen mensen met een beperking, hun helpers en deskundigen. We maken geen onderscheid tussen mensen, voor ons is de People First! Onze vereniging opereert in pécs als het eerste en momenteel enige Hongaarse lid van een internationaal netwerk.

KOPF, HAND + FUSS (KHuF) voert actief campagne voor iedereen die anders is om geaccepteerd en gewaardeerd te worden en om iedereen in staat te stellen actief bij te dragen aan de samenleving. [TAE1] Met andere woorden, voor mensen met of zonder beperking om elkaar te begrijpen, te respecteren en te steunen. Onderwijs is een belangrijke succesfactor voor het concept van inclusie. Daarom richt KHuF in hun streven naar inclusie haar inspanningen op de ontwikkeling en uitvoering van integratie- en vervolgonderwijsprojecten, specifiek gericht op mensen met een beperking. KHuF ziet een groot potentieel om door het gebruik van nieuwe media gelijke deelname voor iedereen mogelijk te maken. Als resultaat van onze projecten zijn er verschillende apps, leerplatforms en software ontwikkeld.

Vitalped is een in Nederland gevestigde onderwijsorganisatie, opgericht door Ivett Mityók-Pálfalvi. Het doel van de organisatie is om vroegdevol leren voor alle leeftijdsgroepen te bieden en te ondersteunen. De organisatie biedt diensten op het gebied van onderwijs en pedagogiek voor zowel kinderen als volwassenen, met name ouders en leerkrachten. Het is gebaseerd op een complexe benadering en biedt offline en online consultaties, individuele en groepssessies, conferenties. Deze activiteiten omvatten het onderwijs van leer- en onderwijsmethoden, de ontwikkeling van competenties, leerplanontwikkeling en opvoedtips. De therapeutische bewegingssessie van Vitalped helpt kinderen met leerproblemen, maar ondersteunt ook de ontwikkeling van het kind met cognitieve taken.

Shadows and Clouds is een schaduwtheater gevestigd in Skopje, Noord-Macedonië en is een pionier op het gebied van schaduwen al meer dan 15 jaar. Ons werk is voornamelijk gericht op de bevordering van het schaduwtheater als kunstvorm en zijn hoge culturele waarde en op het gebruik van het schaduwtheater als een niet-conventioneel creatief en uniek educatief instrument over maatschappelijke onderwerpen. We hebben een onafhankelijke theaterlocatie in het hart van Debar Maalo, die werkt als een cultureel centrum met een publiek van 25 personen. We hebben het genoegen gehad om verschillende culturele evenementen te organiseren.



Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union



**Programma: Erasmus+ KA2
Samenwerking voor innovatie en
uitwisseling van goede praktijken,
KA227**

Partnerschappen voor creativiteit

**Projectperiode: 01.04.2021 –
31.03.2023.**

**Aannemer: Nationale Agentur Bildung
für Europa beim Bundesinstitut für
Berufsbildung, Duitsland**

**Contractnummer: KA227-3E79C94F
Coördinator: Verein zur sozialen und
beruflichen Integration e.V., Merseburg,
Duitsland**



ARTcoWORKers

artcoworkers.eu



The sole responsibility of this publication lies with the author. The European Union is not responsible for any use that may be made of the information contained therein.



Creative Commons Copyright, 2021, Attribution-ShareAlike 4.0 International Licence, BY-SA. You are free to share, and adapt this material under the terms of the authors' Creative Commons Licence.